

**AUTORITATEA AERONAUTICĂ CIVILĂ
A REPUBLICII MOLDOVA**

Proceduri și
Instrucțiuni
Aeronautice
Civile

PIAC – RESA

**Raportarea evenimentelor de securitate
aeronautică**

Acte ale Autorității Aeronautice Civile a Republicii Moldova**1088 ORDIN**
cu privire la aprobarea Procedurilor și Instrucțiunilor
Aeronautice Civile Raportarea evenimentelor
de securitate aeronautică (PIAC-RESA)

În temeiul art. 7 alin.(3) pct.1) lit.b) din Codul aerian al Republicii Moldova nr.301/2017 și pct.10 subpct.1) lit.b) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Autorității Aeronautice Civile, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.133/2019, în scopul realizării dispozițiilor art. 49 alin. (2), art. 50 alin. (3), art. 52 alin. (1), art. 62 alin. (1) din Legea privind securitatea aeronautică nr. 192/2019 și întru detalierea unor aspecte ale cerințelor privind modul (procedurile) de raportare a evenimentelor de securitate din Programul național de securitate în domeniul aviației civile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 124/2021,

ORDON:**DIRECTOR**

Nr. 41/GEN. Chișinău, 23 august 2022.

1. Se aprobă ediția 01 a Procedurilor și Instrucțiunilor Aeronautice Civile Raportarea evenimentelor de securitate aeronautică (PIAC-RESA), conform anexei la prezentul ordin.

2. Autoritatea Aeronautică Civilă va pune la dispoziția tuturor persoanelor interesate anexa la prezentul ordin prin publicarea pe pagina web oficială www.caa.md, la compartimentul „Cadru normativ/PIAC”.

3. Prezentul ordin intră în vigoare de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Vasile ȘARAMET

CUPRINS

		Pagina
Cuprins		1
Reguli de amendare		2
CAPITOLUL 1.	PREVEDERI GENERALE	3
1.1	Definiții și abrevieri	3
1.1.1	Definiții	3
1.1.2	Abrevieri	3
1.2	Scopul PIAC-RESA	4
1.3	Domeniul de aplicare	4
1.4	Documente de referință	5
CAPITOLUL 2.	RAPORTAREA EVENIMENTELOR DE SECURITATE	6
2.1	Scopul raportării evenimentelor de securitate	6
2.2	Clasificarea evenimentelor în scopul prezentului PIAC	6
2.3	Aplicarea PIAC-RESA în raport cu RAC-RAASEAC	6
2.4	Raportarea obligatorie a evenimentelor de securitate	7
2.5	Raportarea voluntară a evenimentelor de securitate	7
2.6	Cerințele aplicabile față de completarea rapoartelor în cadrul sistemelor de raportare obligatorie și voluntară	8
CAPITOLUL 3.	COLECTAREA, STOCAREA ȘI DISEMINAREA INFORMAȚIEI	9
3.1	Colectarea și stocarea informației. Baze de date despre evenimentele de securitate	9
3.2	Protecția și utilizarea adecvată a informațiilor	9
3.3	Protecția surselor de informații	10
3.4	Diseminarea informațiilor stocate în Baza de date națională	10
CAPITOLUL 4.	UTILIZAREA INFORMAȚIEI ȘI ACȚIUNILE SUBSECVENTE	12
4.1	Analiza informației și acțiunile subsecvente la nivel de entitate	12
4.2	Analiza informației și acțiunile subsecvente la nivel național	12
4.3	Măsuri în cazul recepționării informației despre un act de intervenție ilicită	13
4.4	Acțiunile de răspuns la actele de intervenție ilicită întreprinse de către furnizorul de servicii de navigație aeriană	13
4.5	Informarea de către AAC privind comiterea unui act de intervenție ilicită	14
4.6	Investigarea actelor de intervenție ilicită și a incidentelor de securitate	14
Anexa 1	Taxonomia evenimentelor de securitate	15
Anexa 2	Raportarea obligatorie a evenimentelor de securitate	18
Anexa nr. 3	FORMULARUL F1 NOTIFICARE privind producerea unui act de intervenție ilicită / eveniment care privește securitatea aviației civile	22
Anexa nr. 4	FORMULARUL F2 RAPORT cu privire la producerea unui act de intervenție ilicită	23
Anexa nr. 5	FORMULARUL F3 INFORMARE ÎN CAZUL DETURNĂRII UNEI AERONAVE AFTN/AMHS MESSAGE IN CASE OF HIJACKING	27

	Raportarea evenimentelor de securitate aeronautică	AAC
		PIAC – RESA
		2

REGULI DE AMENDARE

- (1) Modificarea prevederilor **PIAC** se poate face numai prin amendament.
- (2) Amendamentul se aprobă prin Ordinul general Directorului Autorității Aeronautice Civile.
- (3) După aprobarea amendamentului și publicarea Ordinului general în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, fiecare deținător al PIAC în cauză va introduce noile pagini emise și va distruge paginile înlocuite.
- (4) Se emite o nouă ediție a PIAC dacă volumul modificărilor depășește 30% din conținutul acesteia.

CAPITOLUL 1. PREVEDERI GENERALE

1.1 Definiții și abrevieri

1.1.1 Definiții

- (1) În sensul prezentului PIAC se aplică definițiile prevăzute în art. 3 al Legii privind securitatea aeronautică nr.192 din 20.12.2019 (în continuare Legea nr. 192/2019), pct. 6 din Programul național de securitate în domeniul aviației civile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 124 din 12.08.2021 (în continuare PNSA) și pct. 3 din Reglementarea Aeronautică Civilă „Regulamentul privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă”, aprobată prin Ordinul ministrului economiei și infrastructurii nr. 119 din 02.07.2020 (în continuare RAC-RAASEAC).
- (2) De asemenea în sensul prezentului PIAC se aplică următoarele definiții:
- amenințare cu bombă* - o amenințare comunicată anonim sau în alt mod, care sugerează ori informează, indiferent dacă este adevărată sau falsă, că siguranța unei aeronave în zbor ori la sol, a unui aeroport, a unei facilități de aviație civilă sau a unei persoane poate fi în pericol datorită unui explozibil, unui alt articol sau unui dispozitiv;
- deturnarea aeronavei* - preluarea sau încercarea de a prelua controlul asupra unei aeronave, prin forță, amenințări sau alte acțiuni care pot duce la devierea traseului programat al respectivei aeronave;
- entitate* – autoritate, structură, operator sau entitate cărora li se aplică prevederile prezentului PIAC, prevăzuți în pct. 1.3 alin. (1), cu excepția AAC;
- eveniment de securitate aeronautică* (eveniment de securitate) – eveniment aeronautic care pune în pericol securitatea aviației civile sau poate periclita securitatea aeronautică, inclusiv:
- 1) act de intervenție ilicită, astfel cum este definit în Legea nr. 192/2019;
 - 2) incident de securitate aeronautică, astfel cum este definit în Legea nr. 192/2019;
 - 3) folosirea ilegală a oricărui dispozitiv, oricărei substanțe sau arme pentru distrugerea sau avarierea gravă a facilităților care aparțin aviației civile ori a aeronavelor care nu sunt în serviciu, dar se află pe acel aeroport, ori pentru întreruperea serviciilor aeroportului;
 - 4) orice alt eveniment care privește securitatea aviației civile prevăzut la pct. 2.2 alin. (1) subpct. 2) din PIAC – RESA.
- parte interesată* – orice persoană fizică sau juridică, autoritate publică sau organism oficial, cu sau fără personalitate juridică, care este în măsură să contribuie la îmbunătățirea securității aviației prin accesul la informațiile privind evenimentele raportate;
- raportor* – persoana fizică care raportează un eveniment sau alte informații legate de securitate în temeiul prezentului PIAC;
- sabotaj* - actele sau omisiunile deliberate, făcute cu intenția de a produce distrugerea în mod premeditat sau nejustificat a unui bun, punându-se astfel în pericol aviația civilă internațională și facilitățile acesteia sau rezultând într-un act de intervenție ilicită la adresa aviației civile și a facilităților acesteia.

1.1.2 Abrevieri:

AAC	Autoritatea Aeronautică Civilă
CEAC	Conferința Europeană a Aviației Civile
DSACF	Direcția securitate aeronautică, cibernetică și facilități AAC
FSNA	Furnizor de servicii de navigație aeriană
OACI	Organizația Aviației Civile Internaționale
PIAC-ISS	Proceduri și Instrucțiuni Aeronautice Civile – Informații de securitate sensibile

	Raportarea evenimentelor de securitate aeronautică	AAC
		PIAC – RESA
		4

PIAC-RESA	Proceduri și Instrucțiuni Aeronautice Civile – Raportarea evenimentelor de securitate aeronautică
PNCCSA	Programului național de control al calității în domeniul securității aviației civile, aprobat prin Ordinul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr.173 din 09.12.2021
PNSA	Programul național de securitate în domeniul aviației civile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 124/2021
PoC	Persoana de contact (Point of contact)
RAC-RAASEAC	Reglementarea Aeronautică Civilă „Regulamentul privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă”, aprobată prin Ordinul ministrului economiei și infrastructurii nr. 119 din 02.07.2020

1.2 Scopul PIAC-RESA

- (1) PIAC-RESA este aprobat în scopul realizării dispozițiilor art. 49 alin. (2), art. 50 alin. (3), art. 52 alin. (1), art. 62 alin. (1) din Legea nr. 192/2019, și întru detalierea unor aspecte ale cerințelor PNSA privind modul (procedurile) de raportare a evenimentelor aeronautice, la fel privind conținutul planurilor de reglementare a situațiilor excepționale legate de actele de intervenție ilicită în partea ce ține de raportare.
- (2) Prezentul PIAC este aprobat pentru a asigura comunicarea și coordonarea informațiilor și sarcinilor relevante de securitate aeronautică și pentru a aborda probleme sau deficiențe sistemice.
- (3) Prezentul PIAC are drept obiectiv îmbunătățirea securității aeronautice reglementând raportarea, colectarea, stocarea, schimbul și diseminarea informațiilor relevante privind securitatea aviației civile.
- (4) PIAC-RESA asigură:
 - 1) adoptarea cu promptitudine, atunci când este cazul, a unor măsuri de securitate pe baza analizei informațiilor colectate;
 - 2) disponibilitatea permanentă a informațiilor privind securitatea prin introducerea de norme ce vizează colectarea și utilizarea corespunzătoare a informațiilor;
 - 3) examinarea și tratarea riscurilor pentru securitatea aviației la nivel național.

1.3 Domeniul de aplicare

- (1) PIAC-RESA se aplică:
 - 1) autorităților și structurilor cu competențe în domeniul securității aeronautice;
 - 2) operatorilor aeroportuari ai Republicii Moldova;
 - 3) operatorilor aeriени naționali și celor care efectuează zboruri pe aeroporturile (aerodromurile) situate pe teritoriul Republicii Moldova;
 - 4) furnizorilor de servicii de navigație aeriană și subcontractorilor acestora;
 - 5) furnizorilor de servicii de deservire la sol;
 - 6) altor agenți aeronautici și entități decât cei specificați în subpct. 2)-5) supra și care aplică standarde de securitate aeronautică.
- (2) Prezentul PIAC stabilește instrucțiuni și proceduri privind:
 - 1) raportarea evenimentelor care pun în pericol sau care, dacă nu sunt remediate sau abordate, ar pune în pericol securitatea aviației civile, precum și raportarea altor informații relevante în acest context;
 - 2) acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele raportate și alte informații legate de securitate;
 - 3) utilizarea corespunzătoare a informațiilor legate de securitate colectate;
 - 4) integrarea informațiilor în Baza de date națională;
 - 5) diseminarea către părțile interesate a informațiilor de securitate.

- (3) PIAC-RESA se aplică evenimentelor de securitate aeronautică definite în pct. 1.1.1 al prezentului PIAC raportate în mod obligatoriu și altor informații legate de securitate raportate voluntar.
- (4) PIAC-RESA conține prevederi speciale care dezvoltă (detalizează) cerințele privind raportarea evenimentelor aeronautice legate de securitate din reglementarea aeronautică civilă „Regulamentul privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă” aprobată prin Ordinul ministrului economiei și infrastructurii nr. 119 din 02.07.2020 (RAC-RAASEAC).

1.4 Documente de referință

- 1) Anexa 17 „Securitatea aeronautică” la Convenția privind aviația civilă internațională (Anexa 17);
- 2) Declarația politică a Conferinței Europene a Aviației Civile - Doc. 30 – CEAC Part II ”Security” (restricted);
- 3) Documentul Organizației Aviației Civile Internaționale (OACI) DOC. 8973 Aviation Security Manual (restricted) (Doc.8973);
- 4) Material de îndrumare elaborat de OACI ”Reporting of aviation security occurrences and incidents” (<https://www.icao.int/Security/SFP/Pages/IncidentReporting-Guidance-and-Taxonomy.aspx>);
- 5) Legea privind securitatea aeronautică nr.192/2019;
- 6) Cod aerian nr. 301/2017;
- 7) Legea privind controlul spațiului aerian nr. 143/2012;
- 8) Programul național de securitate în domeniul aviației civile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 124/2021 (PNSA);
- 9) Reglementarea aeronautică civilă „Regulamentul privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă” aprobată prin Ordinul ministrului economiei și infrastructurii nr. 119 din 02.07.2020 (RAC-RAASEAC);
- 10) Programul național de control al calității în domeniul securității aviației civile, aprobat prin Ordinul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr.173 din 09.12.2021 (PNCCSA);
- 11) Metodologia de evaluare a nivelului de pericol și de management al riscurilor în domeniul securității aeronautice aprobate prin Ordinul Directorului AAC nr. 05/GEN din 03.03.2022 (restricționat).

CAPITOLUL 2. RAPORTAREA EVENIMENTELOR DE SECURITATE

2.1 Scopul raportării evenimentelor de securitate

- (1) Unicul obiectiv al raportării evenimentelor de securitate este prevenirea actelor de intervenție ilicită și a incidentelor, și nu stabilirea culpei sau a răspunderii.
- (2) Sistemul de raportare și analiză a evenimentelor se instituie în scopul de a contribui la obiectivul îmbunătățirii permanente a securității aeronautice.

2.2 Clasificarea evenimentelor de securitate în scopul prezentului PIAC

- (1) Taxonomia evenimentelor de securitate este stipulată în anexa nr. 1 la prezentul PIAC.
- (2) Evenimentele care pot prezenta un risc semnificativ pentru securitatea aviației și care sunt cuprinse în următoarele categorii sunt raportate prin sistemele de raportare obligatorie a evenimentelor de securitate în temeiul prezentului PIAC:
 - 1) acte de intervenție ilicită:
 - a) capturarea ilicită a aeronavei;
 - b) deteriorarea aeronavei aflate în exploatare;
 - c) luarea de ostatici la bordul aeronavei, pe aerodrom și/sau în aeroport;
 - d) pătrunderea cu forța la bordul aeronavei, pe aerodrom și/sau în aeroport ori în locul amplasării mijloacelor și serviciilor de navigație aeriană;
 - e) plasarea, în scopuri criminale, la bordul aeronavei, pe aerodrom și/sau în aeroport a articolelor interzise;
 - f) utilizarea unei aeronave în exploatare în scopul cauzării decesului, a vătămarilor grave ale integrității corporale sau a pagubelor considerabile bunurilor și/sau mediului înconjurător;
 - g) comunicarea informațiilor false care pot pune în pericol siguranța unei aeronave aflate în zbor sau la sol, a pasagerilor, a echipajelor, a personalului la sol și/sau a persoanelor aflate pe aerodrom, în aeroport și/sau la locul amplasării (în incinta) unei instalații aeroportuare sau a unui serviciu al aviației civile;
 - 2) evenimente care privesc securitatea aviației civile:
 - a) descoperirea de explozibili, dispozitive explozibile improvizate, părți componente, precum și imitații ale acestora;
 - b) acte comise de pasageri turbulenți (unruly passengers);
 - c) orice eveniment de securitate aeronautică care captează interesul mass-media;
 - d) alte evenimente care pun în pericol securitatea aviației civile prevăzute în anexa nr. 1 la prezentul PIAC, care nu sunt stipulate supra în prezentul alineat.
- (3) Clasificarea evenimentelor prevăzută la alin. (2) reprezintă o detaliere a Listelor de clasificare a evenimentelor de aviație civilă care se regăsesc în anexele 4, 6-7 din RAC-RAASEAC la compartimentele "Securitate" / "Alte evenimente". Această detaliere este necesară în scopul de a facilita generalizarea adecvată a informațiilor în vederea analizei și evaluării amenințărilor și vulnerabilităților obiectivelor aviației civile.

2.3 Aplicarea PIAC-RESA în raport cu RAC-RAASEAC

- (1) Raportarea evenimentelor de securitate aeronautică este parte componentă a sistemului de raportare a evenimentelor de aviație civilă reglementat prin RAC-RAASEAC.
- (2) La raportarea evenimentelor de securitate prevăzute de prezentul PIAC se aplică dispozițiile RAC-RAASEAC, cu excepția celor aspecte care se referă în exclusivitate domeniului de siguranță a zborurilor și particularităților de raportare a evenimentelor de securitate aeronautică care sunt reglementate expres de prezentul PIAC.
- (3) Raportării obligatorii a evenimentelor de securitate aeronautică se aplică în mod prioritar prevederile prezentului PIAC.
- (4) Dacă un eveniment de securitate aeronautică a fost raportat către AAC în termenii prevăzuți de RAC-RAASEAC utilizând Formularul de raportare a evenimentelor de aviație civilă

(anexa nr. 10 la RAC-RAASEAC), este necesar ca în cel mai apropiat timp, dar nu mai târziu decât în termenul prevăzut în anexa nr. 2 la prezentul PIAC de la raportarea conform RAC-RAASEAC, să fie suplimentar completat formularul F1 sau F2, după caz (anexa nr. 3 sau 4 la prezentul PIAC) și în continuare să se respecte procedura prevăzută de prezentul PIAC.

2.4 Raportarea obligatorie a evenimentelor de securitate

- (1) Toate entitățile prevăzute la pct. 1.3 alin. (1) al prezentului PIAC stabilesc în programele lor de securitate aeronautică și programele de securitate cibernetică cerințele și procedurile de raportare a evenimentelor de securitate aeronautică.
- (2) Toate entitățile prevăzute la pct. 1.3 alin. (1), în special cele care sunt menționate expres în anexa nr. 2 al prezentului PIAC, sunt obligate să raporteze AAC toate evenimentele pertinente aferente securității aviației civile, corelate cu categoriile de activități în cursul cărora, în baza experienței dobândite, aceste evenimente pot fi observate și apreciate ca fiind evenimente de securitate. Prevederile din anexa nr. 2 ce stabilesc entitățile care sunt obligate să raporteze evenimentele de securitate aferente domeniului de activitate a acestora, nu limitează obligativitatea raportării evenimentelor care se produc în afara categoriei de activități cu care sunt corelate în lista din anexa nr. 2, în cazul în care astfel de evenimente au putut fi observate și apreciate ca fiind evenimente de securitate.
- (3) Raportarea evenimentelor de securitate se efectuează prin intermediul sistemului instituit în conformitate cu RAC-RAASEAC sau, alternativ, prin intermediul sistemului instituit în conformitate cu prezentul PIAC.
- (4) Raportarea evenimentelor de securitate se efectuează în conformitate cu cerințele și termenii prevăzuți în anexa nr. 2 la prezentul PIAC. Termenul de raportare începe de la momentul în care persoana a luat cunoștință de eveniment, în afară de situațiile excepționale care o împiedică să facă aceasta.
- (5) În urma notificării/raportării unui eveniment de către persoane fizice, orice entitate raportează AAC informațiile colectate detaliate privind evenimentele, în cel mai scurt timp posibil și în orice caz nu mai târziu de termenii prevăzuți în anexa nr. 2 la prezentul PIAC.
- (6) Evenimentele de securitate aeronautică se notifică/ raportează în scris, prin orice mijloc de comunicație (prin e-mail, transmis prin poștă, curier, adus la sediu AAC de reprezentantul entității, personal, după caz), în conformitate cu cerințele și termenii prevăzuți în anexa nr. 2 la prezentul PIAC.
- (7) Evenimentele care privesc securitatea aeronautică, care, conform anexei nr.2 la prezentul PIAC, necesită notificare imediată, sunt comunicate inițial prin telefon Directorului AAC și șefului Direcției securitate aeronautică, cibernetică și facilități al AAC (în continuare DSACF), urmând ca în cel mult 24 de ore entitățile să transmită notificarea/raportarea scrisă. Contactele la care urmează a fi transmise notificările/raportările se regăsesc pe pagina AAC la compartimentul Securitatea aviației.
- (8) Toate entitățile care desfășoară activități în perimetrul aeroportului sunt obligate să notifice operatorul aeroportuar, imediat, despre orice eveniment care pune în pericol securitatea aviației civile. Operatorul aeroportuar comunică AAC notificarea primită în termenii prevăzuți de anexa nr. 2 la prezentul PIAC.
- (9) Notificarea prevăzută de prezentul punct se face prin completarea formularului F1 "Notificare privind producerea unui act de intervenție ilicită/eveniment care privește securitatea aviației civile", stipulat în anexa nr. 3 la prezentul PIAC.

2.5 Raportarea voluntară a evenimentelor de securitate

- (1) Fiecare entitate și AAC instituie un sistem de raportare voluntară pentru a facilita colectarea:
 - 1) informațiilor detaliate privind evenimentele care pot să nu fie captate prin sistemul de raportare obligatorie;
 - 2) alte informații legate de securitate care sunt percepute de raportor ca fiind un pericol real sau potențial pentru securitatea aviației civile.

- (2) Sistemele de raportare voluntară sunt utilizate pentru facilitarea colectării de informații detaliate cu privire la evenimente și informații legate de securitate:
 - 1) a căror raportare nu este obligatorie în temeiul punctului 2.2 al prezentului PIAC;
 - 2) raportate de către entitățile (personalul acestora) care nu sunt enumerate la pct. 1.3 alin. (1);
 - 3) raportate de pasageri, mass-media, publicul larg.
- (3) Fiecare entitate raportează AAC, cu promptitudine, informațiile detaliate privind evenimentele și alte informații legate de securitate care au fost colectate sau care i-au devenit cunoscute.
- (4) Evenimentele și activitățile care par a fi anormale, neobișnuite, ciudate etc. (de ex., bagajul lăsat neînsoțit în zonă publică, ușa de acces deschisă atunci când ar trebui să fie închisă etc.) trebuie raportate intern sau direct către AAC prin canale adecvate de către orice persoană, indiferent dacă este sau nu instruită pentru a identifica precursorii sau nuanțele de securitate.
- (5) Raportarea voluntară se efectuează verbal sau în scris, prin orice mijloc de comunicație, sau completând formularul direct pe pagina web oficială al AAC www.caa.md la compartimentul Formulare de raportare. Contactele la care urmează a fi transmise raporturile (adresa, numărul de telefon, adresa de e-mail), se publică pe pagina web oficială al AAC www.caa.md la compartimentul Securitatea aviației.

2.6 Cerințele aplicabile față de completarea rapoartelor în cadrul sistemelor de raportare obligatorie și voluntară

- (1) Câmpurile de date trebuie completate cu informațiile solicitate. În cazul în care entitatea sau AAC nu are posibilitatea să includă aceste informații, deoarece nu au fost puse la dispoziție de entitate sau de raportor, câmpul de date poate fi completat cu valoarea „necunoscut”. Cu toate acestea, pentru a se asigura că informațiile sunt transmise corespunzător, ar trebui să se evite, în măsura posibilului, utilizarea valorii „necunoscut”, urmând ca raportul să fie completat ulterior cu informații, dacă este posibil.
- (2) În cazul introducerii în bazele de date corespunzătoare a informațiilor privind evenimentele raportate obligatoriu și, în măsura posibilului, a evenimentelor raportate voluntar, entitățile și AAC trebuie să se asigure că rapoartele de eveniment înregistrate în bazele lor de date cuprind cel puțin informații necesare pentru analiza/investigarea evenimentului în cauză, luând în considerație categoria și particularitățile evenimentului concret raportat.

CAPITOLUL 3. COLECTAREA, STOCAREA ȘI DISEMINAREA INFORMAȚIEI

3.1 Colectarea și stocarea informației. Baze de date despre evenimentele de securitate

- (1) Informațiile primite în urma raportării obligatorii și voluntare sunt integrate într-un sistem unic.
- (2) Fiecare entitate desemnează persoana care gestionează colectarea, evaluarea, prelucrarea, analiza și stocarea informațiilor detaliate privind evenimentele raportate în temeiul prezentului PIAC.
- (3) Cu acordul AAC, entitățile mici pot institui un mecanism simplificat pentru colectarea, evaluarea, prelucrarea, analiza și stocarea informațiilor detaliate privind evenimentele de securitate. Entitățile mici pot partaja aceste sarcini cu entități de aceeași natură.
- (4) AAC instituie și gestionează un mecanism care efectuează colectarea, evaluarea, prelucrarea, analiza și stocarea informațiilor detaliate privind evenimentele raportate.
- (5) Informațiile raportate sunt colectate și stocate în baze de date electronice, grupate pe categoriile menționate la pct. 2.2. al prezentului PIAC.
- (6) Entitățile stochează în baze de date a evenimentelor de securitate proprii rapoartele de evenimente elaborate pe baza informațiilor detaliate privind evenimentele colectate în temeiul prezentului PIAC.
- (7) AAC stochează în Baza de date națională a evenimentelor de securitate (în continuare Baza de date națională) rapoartele de evenimente elaborate pe baza informațiilor detaliate privind evenimentele colectate în temeiul prezentului PIAC. În această bază de date se stochează și rezultatele investigării actelor de intervenție ilicită și incidentelor de securitate aeronautică.
- (8) Informațiile din Baza de date națională sunt informații de securitate sensibile, la care se acordă accesul în baza principiului „nevoia de a cunoaște” și care sunt protejate conform Procedurilor și Instrucțiunilor Aeronautice Civile – Informații de securitate sensibile (PIAC-ISS).
- (9) Entitățile și AAC instituie proceduri de verificare a calității datelor în vederea îmbunătățirii coerenței acestora, în special între informațiile colectate inițial și raportul stocat în baza de date.
- (10) Bazele de date ale entităților și AAC utilizează formate care sunt standardizate pentru a facilita schimbul de informații.
- (11) DSACF este responsabilă pentru ținerea Bazei de date naționale în stare actuală, exactitatea informației conținute în aceasta și introducerea promptă a informațiilor corespunzătoare.
- (12) În vederea îndeplinirii responsabilităților sale în conformitate cu cadrul normativ în domeniu, DSACF are acces deplin securizat la informațiile privind evenimentele de securitate cuprinse în Baza de date națională a evenimentelor de aviație civilă colectate conform RAC-RAASEAC.

3.2 Protecția și utilizarea adecvată a informațiilor

- (1) AAC și entitățile iau măsurile necesare pentru a garanta un nivel adecvat de confidențialitate pentru informațiile detaliate privind evenimentele raportate pe care acestea le primesc.
- (2) Fără a aduce atingere dispozițiilor referitoare la protecția informațiilor de securitate sensibile și informațiilor primite în cadrul investigării actelor de intervenție ilicită și incidentelor de securitate, informațiile provenite din rapoartele de eveniment sunt utilizate exclusiv în scopul pentru care au fost colectate.
- (3) AAC și entitățile nu pun la dispoziție sau nu utilizează informațiile despre evenimente pentru:
 - 1) stabilirea culpei sau răspunderii; sau
 - 2) orice alt scop decât menținerea sau îmbunătățirea securității aeronautice.

- (4) La îndeplinirea obligațiilor referitoare la informațiile incluse în Baza de date națională, AAC:
 - 1) asigură confidențialitatea informațiilor;
 - 2) asigură protecția informațiilor de securitate sensibile conform PIAC-ISS; și
 - 3) limitează utilizarea informațiilor la ceea ce este strict necesar pentru a-și îndeplini obligațiile în domeniul securității, fără a atribui culpa sau răspunderea.
- (5) Informațiile sunt utilizate în special în vederea gestionării riscurilor și a analizării tendințelor în domeniul securității, abordării deficiențelor reale sau potențiale, ceea ce poate duce la recomandări sau acțiuni suplimentare.

3.3 Protecția surselor de informații

- (1) Fiecare entitate se asigură că toate datele cu caracter personal nu sunt puse la dispoziția personalului entității respective, cu excepția persoanelor desemnate în conformitate cu punctul 3.1 alin. (2) al prezentului PIAC. Datele cu caracter personal sunt puse la dispoziție numai atunci când acest lucru este absolut necesar pentru investigarea evenimentelor în vederea consolidării securității aeronautice.
- (2) În cadrul entității, se diseminează, după caz, informații din care sunt eliminate datele cu caracter personal, care includ în special numele și/sau datele de contact ale persoanei fizice (telefon, adresă, e-mail etc.).
- (3) AAC se asigură că datele cu caracter personal nu sunt niciodată înregistrate în baza de date națională. Părților relevante li se pun la dispoziție informații din care sunt eliminate aceste date, de exemplu pentru a le permite acestora să își îndeplinească obligațiile în legătură cu îmbunătățirea securității aeronautice.
- (4) Informațiile cuprinse în rapoartele de eveniment nu sunt utilizate împotriva:
 - 1) raportorilor; sau
 - 2) persoanelor menționate în rapoartele de eveniment.
- (5) Cu excepția cazurilor în care se aplică alin. (6), angajații și personalul contractat care raportează sau care sunt menționați în rapoartele de evenimente colectate nu pot face obiectul niciunui fel de prejudicii din partea angajatorilor lor sau a entității pentru care furnizează servicii pe baza informațiilor furnizate de raportor.
- (6) Protecția în baza alin. (4)-(5) nu se aplică în următoarele situații:
 - 1) în cazul abaterilor săvârșite cu intenție;
 - 2) atunci când a fost o ignorare clară, gravă și serioasă a unui risc evident și o neîndeplinire gravă a responsabilității profesionale de a lua măsurile care sunt necesare în mod evident în aceste circumstanțe, provocând daune previzibile unei persoane sau unor bunuri sau care afectează grav nivelul de securitate aeronautică.
- (7) Realizarea (acțiunea) principiilor "culturii juste" conform RAC-RAASEAC se extinde și se aplică și în cadrul raportării evenimentelor de securitate reglementate de prezentul PIAC.

3.4 Diseminarea informațiilor stocate în Baza de date națională

- (1) În cazul în care evenimentele raportate afectează siguranța zborurilor, acestea sunt transmise subdiviziunii responsabile din cadrul AAC, excluzând informațiile de securitate sensibile, pentru analiza și acțiuni subsecvente în conformitate cu RAC-RAASEAC.
- (2) Informațiile cuprinse în Baza de date națională cu privire la investigațiile în curs în domeniul securității aeronautice desfășurate în conformitate cu cadrul normativ în domeniul nu sunt divulgate până la finalizarea investigației.
- (3) Din motive de securitate, părțile interesate nu beneficiază de acces direct la Baza de date națională. Diseminarea informațiilor stocate în Baza de date națională părților interesate (din Republica Moldova și străine) are loc la solicitarea acestora adresată AAC.
- (4) Părțile interesate pot solicita accesul la anumite informații cuprinse în Baza de date națională utilizând formularul care conține elementele prevăzute în Anexa 3 din RAC-RAASEAC. Persoana de contact din cadrul DSACF (în continuare PoC) poate cere informație suplimentară, reieșind din situația concretă, pentru a se convinge că informația

nu va fi utilizată în alte scopuri decât cele prevăzute în punctele 1.2 și 2.1 al prezentului PIAC.

- (5) PoC care primește o solicitare a informației din Baza de date națională verifică dacă:
 - 1) solicitarea provine de la o parte interesată;
 - 2) solicitantul are dreptul de acces la informații de securitate sensibile;
 - 3) este competent să trateze această solicitare.
- (6) PoC care primește o solicitare evaluează, în fiecare caz în parte, dacă solicitarea este justificată și realizabilă.
- (7) PoC poate furniza informații către părțile interesate pe hârtie sau utilizând mijloace de comunicare electronice sigure.
- (8) În cazul în care solicitarea este acceptată, PoC stabilește volumul și nivelul de informații care urmează să fie furnizate. Informațiile se limitează la ceea ce este strict necesar pentru a servi scopului solicitării.
- (9) PoC furnizează părților interesate doar informații referitoare la domeniul de activitate, echipamentele sau operațiunile proprii.
- (10) Informațiile care nu privesc domeniul de activitate, echipamentele sau operațiunile părții interesate se furnizează numai în formă agregată sau cu asigurarea anonimatului (eliminarea datelor cu caracter personal). Informațiile în formă neagregată pot fi furnizate dacă partea interesată prezintă o justificare scrisă detaliată.
- (11) Șeful DSACF la propunerea PoC care primește o solicitare de la o parte interesată poate lua o decizie generală pentru furnizarea de informații în mod regulat către partea interesată respectivă, în următoarele condiții:
 - 1) informațiile solicitate sunt legate de echipamentele și operațiunile proprii ale părții interesate sau domeniul său de activitate;
 - 2) decizia generală nu acordă acces la întregul conținut al bazei de date;
 - 3) decizia generală se referă numai la accesul la informații care permit asigurarea anonimatului.
- (12) Partea interesată utilizează informațiile primite în temeiul prezentului punct sub rezerva următoarelor condiții:
 - 1) partea interesată utilizează informațiile exclusiv în scopul specificat în formularul de solicitare, care ar trebui să fie compatibil cu obiectivele enunțate în punctele 1.2 și 2.1 al prezentului PIAC; și
 - 2) partea interesată nu dezvăluie informațiile primite fără consimțământul scris al persoanei care le-a furnizat și ia măsurile necesare pentru a asigura confidențialitatea necesară a informațiilor primite.
- (13) PoC înregistrează fiecare solicitare primită și acțiunea întreprinsă în temeiul solicitării respective.

CAPITOLUL 4. UTILIZAREA INFORMAȚIEI ȘI ACȚIUNILE SUBSECVENTE

4.1 Analiza informației și acțiunile subsecvente la nivel de entitate

- (1) În afară de raportarea evenimentelor de securitate către AAC conform prezentului PIAC, în scopul identificării la nivel de entitate a pericolelor pentru securitatea aviației civile asociate cu evenimentele raportate (identificate), fiecare entitate alege una din următoarele opțiuni, reieșind din specificul, complexitatea și amploarea activității sale:
 - 1) aplică procedurile elaborate pentru analiza evenimentelor colectate în conformitate cu RAC-RAASEAC, completând acestea cu dispoziții suplimentare în partea ce ține de securitatea aviației;
 - 2) elaborează, aprobă și aplică reguli și proceduri de analiză a evenimentelor de securitate raportate entității de către anjajații săi și personalul contractat;
 - 3) în cazul entităților mici, cu acordul AAC, instituie un mecanism simplificat pentru analiza informațiilor privind evenimentele de securitate sau partajează aceste sarcini cu entități de aceeași natură.
- (2) În baza analizelor specificate în alin. (1), entitatea stabilește și realizează măsurile corective sau preventive corespunzătoare.
- (3) Atunci când o entitate identifică un risc real sau potențial pentru securitatea aviației ca urmare a analizei evenimentelor raportate în temeiul prezentului PIAC, aceasta transmite AAC, în termen de 30 de zile de la data notificării evenimentului de către raportor, următoarele informații:
 - 1) rezultatele preliminare ale analizei efectuate de entitate; și
 - 2) măsurile (acțiunile) care urmează a fi luate (întreprinse).
- (4) În cazul în care analiza preliminară prevăzută la alin. (3) subpct. 1) nu reflectă cauza – radacina producerii evenimentului, aceasta se restituie entității pentru completare. Entitatea raportează repetat rezultatele analizei în termen de 2 luni de la data notificării evenimentului. AAC transmite entității rezultatele finale ale analizei, după caz, imediat ce sunt disponibile și, în principiu, în termen de maximum 3 luni de la data notificării evenimentului.
- (5) AAC poate solicita entității să îi transmită rezultatele preliminare sau rezultatele finale ale analizei oricărui eveniment cu privire la care a fost notificată, dar pentru care a primit sau nu informații subsecvente sau a primit numai rezultatele preliminare.
- (6) Atunci când în urma analizei menționate la alin. (4) AAC identifică măsuri corective sau preventive necesare pentru rezolvarea deficiențelor de securitate reale sau potențiale, care nu pot fi soluționate imediat sau în cel mai apropiat timp, AAC notifică entității acest fapt și solicită elaborarea unui Plan de acțiuni corective.
- (7) În baza notificării menționate la alin. (6) entitatea întocmește un Plan de acțiuni corective care urmează să fie aprobat de AAC. În continuare entitatea prezintă dovezi de realizare a Planului de acțiuni corective aprobat. AAC monitorizează punerea în aplicare și eficacitatea măsurilor realizate în conformitate cu PNCCSA.
- (8) Pentru fiecare eveniment raportat, AAC are acces la analiza efectuată și monitorizează în mod corespunzător măsurile luate de entitate.
- (9) În cazul în care AAC stabilește că punerea în aplicare și eficacitatea măsurilor transmise sunt inadecvate pentru rezolvarea deficiențelor de securitate reale sau potențiale, aceasta solicită entității să adopte și să pună în aplicare măsuri suplimentare corespunzătoare.
- (10) În cazul în care sunt disponibile, informațiile referitoare la analiza fiecărui eveniment și la acțiunile subsecvente întreprinse se stochează în Baza de date națională în mod prompt și în termen de 3 luni de la introducerea evenimentului în baza de date.

4.2 Analiza informației și acțiunile subsecvente la nivel național

- (1) Informațiile raportate colectate de AAC sunt supuse analizei de către Grupul de Management al Riscului în baza Metodologiei de evaluare a nivelului de pericol și de

management al riscurilor în domeniul securității aeronautice aprobate prin ordinul AAC nr. 05/GEN din 03.03.2022.

- (2) Grupul de Management al Riscului evaluează cu regularitate (o dată în 3 luni sau ori de câte ori este necesar) și în mod continuu nivelul de pericol pentru aviația civilă, generalizând informația recepționată din raportarea obligatorie și voluntară, și recomandă măsurile suplimentare care urmează să fie luate pentru contracararea amenințării de către operatori aeroportuari/aerieni, alți agenți aeronautici și autorități cu competențe în domeniul securității aeronautice.
- (3) Inclusiv informațiile primite din diferite surse în urma unor raportări obligatorii sau voluntare stau la baza abordării priorităților care sunt utilizate la întocmirea de către AAC a Planului anual al activităților de monitorizare a conformității, precum și la planificarea activităților propriu-zisă de monitorizare a conformității.

4.3 Măsuri în cazul recepționării informației despre un act de intervenție ilicită

- (1) În cazul recepționării informației veridice privind intenția de a comite un act de intervenție ilicită asupra unei aeronave aflate la sol sau în zbor operatorii aerieni, operatorii aeroportuari, furnizorul de servicii de navigație aeriană, AAC și Poliția de Frontieră acționează astfel cum este prevăzut în art. 49 din Legea nr. 192/2019.
- (2) În cazul în care s-a comis un act de intervenție ilicită (în cazul situațiilor excepționale legate de actele de intervenție ilicită), operatorii aeroportuari, operatorii aerieni, FSNA, alți agenți aeronautici care aplică standarde de securitate aeronautică, AAC, Poliția de Frontieră, Serviciul de Informații și Securitate și alți participanți implicați în acțiunile de suprimare a actelor de intervenție ilicită, asigură notificarea și întreprind acțiunile de răspuns la actele de intervenție ilicită conform:
 - 1) dispozițiilor art. 50-51 al Legii nr. 192/2019 și Capitolul XV Managementul acțiunilor de răspuns la actele de intervenție ilicită pct. 566-579 din PNSA;
 - 2) planurilor proprii de reglementare a situațiilor excepționale legate de actele de intervenție ilicită și Planul național de reglementare a situațiilor excepționale legate de actele de intervenție ilicită, corespunzător;
 - 3) prevederilor din capitolele corespunzătoare ale propriilor programe de securitate aeronautică, după caz.

4.4 Acțiunile de răspuns la actele de intervenție ilicită întreprinse de către furnizorul de servicii de navigație aeriană

- (1) În cazul actului de intervenție ilicită furnizorul de servicii de navigație aeriană (FSNA) acționează conform:
 - 1) art 51 din Legea nr. 192/2019;
 - 2) documentele care reglementează modalitatea de informare privind deturnarea aeronavei, de schimb de informații, precum și acțiunile care urmează a fi întreprinse de către FSNA:
 - a) programul de securitate aeronautică al furnizorului respectiv;
 - b) Planul de reglementare a situațiilor excepționale legate de actele de intervenție ilicită al FSNA.
- (2) În special, în cazul deturnării unei aeronave, FSNA informează de urgență (indicator de prioritate maximă), prin rețeaua fixă de telecomunicații aeronautice AFTN/AMHS, unitățile de servicii de trafic aerian care deservește FIR adiacente BUCUREȘTI FIR (LRBB), KYIV UIR (UKBU), KYIV FIR (UKBV), LVIV FIR (UKLV), ODESSA FIR (UKOV), precum și toate statele membre CEAC, când o aeronavă se află în una dintre următoarele situații:
 - 1) aeronava este deturnată în spațiul aerian al Republicii Moldova (FIR Chișinău);
 - 2) aeronava deturnată intră în spațiul aerian al Republicii Moldova;
 - 3) aeronava deturnată părăsește spațiul aerian al Republicii Moldova și intră în spațiul aerian al statelor vecine;

- 4) aeronava este deturnată la sol pe un aeroport din Republica Moldova;
 - 5) aeronava deturnată a aterizat pe teritoriul Republicii Moldova;
 - 6) aeronava deturnată a decolat de pe teritoriul Republicii Moldova.
- (3) În cazurile prevăzute la alin. (2) FSNA transmite informarea prin AFTN/AMHS conform formularului F3 "Informare în cazul deturnării unei aeronave", prevăzut în anexa nr. 5 la prezentul PIAC.
- (4) În situația când este primită o amenințare ce indică faptul că un dispozitiv exploziv este plasat la bordul unei aeronave, FSNA transmite informarea prin AFTN/AMHS conform formularului F4 "Informare în cazul amenințării privind plasarea unui dispozitiv exploziv la bordul aeronavei", prevăzut în anexa nr. 6 la prezentul PIAC.
- (5) Pentru informarea prevăzută la alin. (2)-(4) al prezentului punct, se utilizează adresele AFTN cuprinse în lista CEAC SECLIST-3. Lista CEAC SECLIST-3 și modificările ulterioare se pun la dispoziția FSNA de către AAC.

4.5 Informarea de către AAC privind comiterea unui act de intervenție ilicită

- (1) Informarea organizațiilor și statelor interesate privind actele de intervenție ilicită are loc conform art. 52 din Legea nr. 192/2019.
- (2) AAC informează OACI și raportează toate datele necesare în cazul în care un act de intervenție ilicită se produce pe teritoriul Republicii Moldova sau cu implicarea unei aeronave înmatriculate în Registrul aerian al Republicii Moldova.
- (3) AAC transmite în adresa OACI atât informațiile preliminare ce țin de actul de intervenție ilicită, cât și raportul final care este pregătit și transmis după finalizarea actului de intervenție ilicită și investigarea acestuia conform pct. 4.6 alin. (1)-(5) din prezentul PIAC.

4.6 Investigarea actelor de intervenție ilicită și a incidentelor de securitate

- (1) AAC organizează investigarea actului de intervenție ilicită, cu participarea autorităților și structurilor cu competențe în domeniul securității aeronautice, conform art. 53 din Legea nr. 192/2019 și transmite în adresa OACI informațiile preliminare și raportul final al investigării. Forma de raportare a informației este prezentată în Apendicele 42 din Documentul OACI DOC. 8973 Aviation Security Manual (restricted).
- (2) Atât raportul preliminar, cât și cel final este completat de către PoC online pe site-ul www.icao.int.
- (3) Raportul preliminar este transmis în adresa OACI și a statelor interesate în termen de 30 de zile de la data comiterii actului de intervenție ilicită.
- (4) Raportul final este transmis în termen de 60 de zile de la data comiterii actului de intervenție ilicită.
- (5) În afară de OACI și statele prevăzute la art. 52 al Legii nr. 192/2019, raportul final este transmis în adresa:
 - 1) statului cetățenii caruia au decedat, au fost răniți sau reținuți în urma actului de intervenție ilicită;
 - 2) oricărui stat care a oferit informație relevantă, suport financiar sau material, experți sau alt ajutor în vederea investigării.
- (6) În scopul determinării cauzelor producerii și prevenirii repetării incidentelor de securitate aeronautică AAC investighează incidente respective conform art. 62 din Legea nr. 192/2019 și Capitolul III Secțiunea 2 Subsecțiunea 5 Investiții pct. 26-31 din PNCCSA.
- (7) Informațiile relevante din rapoartele privind investigarea actelor de intervenție ilicită și a incidentelor de securitate se includ prompt în Baza de date națională.

Anexa nr. 1

Taxonomia evenimentelor de securitate

Clasa ¹	Categoria ²
Securitatea zonei nonrestricționate	Descoperirea sau utilizarea dispozitivelor explozive improvizate transportate în vehicule Descoperirea sau utilizarea dispozitivelor explozive improvizate livrate de persoană Atac armat Articole nesupravegheate/suspecte (aplicabil și pentru zona de operațiuni aeriene) Atacul chimic, biologic și radiologic Deteriorarea infrastructurii critice/punctelor vulnerabile Comportament suspect Perturbări neplanificate, inclusiv amenințare cu bombă sau farsă
Pasageri și bagajul de cabină	Descoperirea sau utilizarea unui articol/ dispozitiv exploziv improvizat interzis Deficiență la punctele de control de securitate în procesul controlului de securitate Amestecul pasagerilor care au fost cu cei care nu au fost supuși controlului de securitate Comportament suspect
Personalul și echipajele	Deficiență la punctele de control de securitate în procesul controlului de securitate Descoperirea sau utilizarea unui articol/ dispozitiv exploziv improvizat interzis Sabotaj Persoană din interior (insider) care eludează de la controlul de securitate Încercarea deliberată de a eluda de la regimul de verificare a antecedentelor
Controlul accesului	Încălcarea sau încercarea de încălcare a măsurilor de protecție a perimetrului Accesul neautorizat în zona de securitate cu acces restricționat sau altă zonă controlată (nu se referă la persoanele altele decât pasagerii) Acces neautorizat/neescortat în zona de securitate cu acces restricționat (persoanele altele decât pasagerii) Comportament suspect al persoanelor altele decât pasagerii Deficiență în sistemul de control al accesului Deficiență în sistemul de eliberare a legitimațiilor de aeroport Deficiență în sistemul de control al accesului vehiculului, inclusiv aplicarea măsurilor și/sau controlului de securitate al ocupanților și vehiculelor
Bagajul de cală	Descoperirea sau utilizarea unui articol/ dispozitiv exploziv improvizat interzis Deficiență în protejarea bagajelor de cală care au fost supuse controlului de securitate Dovezi de încălcare a integrității bagajelor de cală care au fost supuse controlului de securitate Deficiență în sistemul sau procesul de control de securitate a bagajelor de cală (inclusiv stabilirea concordanței între bagaje și pasageri) Deficiență în procesul de transport al armelor

Provizii de bord	Acces neautorizat la facilitățile de aprovizionare cu provizii de bord Deficiență în asigurarea protecției proviziilor de bord Dovezi de încălcare a integrității proviziilor de bord după efectuarea controlului de securitate Deficiență în aplicarea controlului de securitate Descoperirea sau utilizarea unui articol/ dispozitiv exploziv improvizat interzis
Provizii de aeroport	Acces neautorizat la facilitățile de aprovizionare cu provizii de aeroport Deficiență în asigurarea protecției proviziilor de aeroport Dovezi de încălcare a integrității proviziilor de aeroport după efectuarea controlului de securitate Deficiență în aplicarea controlului de securitate Descoperirea sau utilizarea unui articol/ dispozitiv exploziv improvizat interzis
Protecția aeronavei la sol	Pasager neautorizat la bordul aeronavei Personal neautorizat la bordul aeronavei Deficiență în examinarea de securitate a aeronavei Deficiență în măsurile de protecție a aeronavelor, inclusiv la locul de staționare a aeronavei parcate peste noapte Descoperirea sau utilizarea unui articol interzis/ dispozitiv exploziv improvizat în cabina aeronavei sau în cala aeronavei
Măsuri de securitate în zbor	Pasager nedisciplinat (va fi luat în considerare doar nivelul 3 și 4 (a se vedea Manualul de securitate ICAO 8973)) Deficiență în procesul protecției ușii cabinei de pilotaj Descoperirea sau utilizarea unui articol/ dispozitiv exploziv improvizat interzis Atacul cu arma chimică, biologică, radiologică Deturnarea aeronavei în zbor Amenințare cu bombă în zbor
Mărfurile și poșta	Acces neautorizat la facilitățile unde se realizează controlul de securitate al mărfurilor Deficiență în procesul efectuării controlului de securitate Descoperirea sau utilizarea unui articol/ dispozitiv exploziv improvizat interzis Deficiență în asigurarea protecției mărfurilor după efectuarea controlului de securitate Dovada de încălcare a integrității mărfurilor după efectuarea controlului de securitate Deficiență în procesul de acceptare a marfurilor și poștei Activitate suspicioasă
Furnizor de servicii de navigație aeriană	Atac armat împotriva facilităților furnizorului de servicii de navigație aeriană Distrușgerea sau deteriorarea mijloacelor tehnice de navigație aeriană Acces neautorizat
Informații și tehnologii digitale	Atac împotriva sistemelor aeronavei Atac împotriva sistemelor de management al traficului aerian (ATM) Atac împotriva sistemelor aeroportuare Atacul împotriva altor sisteme și date critice
Sisteme de aeronave fără pilot (UAS) / Vehicul aerian fără pilot (UAV) / Sistem	Incursiune neautorizată în spațiul aerian controlat O proximă ratare (Near miss) / Întâlnire cu aeronavă în zbor Lovitură/coliziune cu o aeronavă în zbor Observare din aeronavă/aeroport

	Raportarea evenimentelor de securitate aeronautică	AAC
		PIAC – RESA
		17

de aeronave pilotate de la distanță (RPAS)	Vehiculul aerian fără pilot (UAV) a cauzat amenințare la adresa aeronavelor UAV a cauzat amenințare la adresa infrastructurii aeroportuare UAV a cauzat amenințare la adresa pasagerilor
Armă de distanță (Lansatoare portabile de rachete (MANPAD) etc.)	Atacul asupra aeronavei sau a instalației aeroportuare Observare raportată
Lasere ³	Atacul asupra aeronavei sau a instalației aeroportuare Observare raportată Activitate suspicioasă
Informații privind securitatea aviației civile	Deficiență în protejarea informațiilor de securitate sensibile Pierderea integrității și a disponibilității sistemelor informaționale
Aviația generală/ Aerocluburi	Acces neautorizat Descoperirea articolului interzis/ dispozitivului exploziv improvizat (IED)
	Altele ⁴

Note:

1 - **Clasă** – ansamblu de elemente grupate după identificatorii utilizați în mod obișnuit în Anexa 17 și în Doc.8973, la care să referă evenimentul de securitate, cum ar fi „controlul accesului”, „bagaj de cală”, „marfurile/poștă” etc.;

2 - **Categorie** - o descriere mai specifică a evenimentului de securitate, care diferă în funcție de clasă și procesul de securitate aeronautică la care se referă evenimentul în cauză;

3 - Evenimentele legate de utilizarea laserelor care se referă la categoria ”Observare raportată” se raportează conform RAC-RAASEAC. Celelalte categorii din clasa respectivă se raporează conform prezentului PIAC.

4 - **Altele** – categorie de evenimente care sunt prea rare pentru a justifica o categorie separată sau pot fi considerate o nouă amenințare sau vulnerabilitate, care se utilizează numai atunci când niciuna dintre celelalte categorii nu pare adecvată.

Anexa nr. 2

Raportarea obligatorie a evenimentelor de securitate

Tipul evenimentului	Termenul de notificare/raportare ¹			Entitatea care face notificarea / raportarea scrisă	Formularul pe care se face notificarea / raportarea scrisă	Observații
	imediat	24 de ore	30 zile			
1. Acte de intervenție ilicită						
Capturarea ilicită a aeronavei	X			FSNA	Notificare pe formularul F3 ²	
				Operatorul aerian/ Pilotul comandant	Raportare pe formularul F2 ³	
				Operatorul aeroportuar	Raportare pe formularul F2	Numai în cazul deturnării a unei aeronave la sol
Deteriorarea unei aeronave aflate în exploatare	X			Operatorul aerian/ Pilotul comandant	Raportare pe formularul F2	
				Operatorul aeroportuar, FSNA	Notificare/ Raportare pe formularul F1 sau F2, după caz	
Luarea de ostacii la bordul aeronavei, pe aerodrom și/sau în aeroport	X			Operatorul aeroportuar, operatorul aerian sau FSNA, după caz	Notificare/ Raportare pe formularul F1 sau F2, după caz, prin analogie cu actele de intervenție ilicită de mai sus	
Pătrunderea cu forța la bordul aeronavei, pe aerodrom și/sau în aeroport ori în locul amplasării mijloacelor și serviciilor de navigație aeriană	X			Operatorul aeroportuar, operatorul aerian	Raportare pe formularul F2	
				FSNA	Notificare pe formularul F1 ⁴	Numai în situația unui atac asupra facilităților de navigație aeriană sau în orice situație în care se afectează

Raportarea evenimentelor de securitate aeronautică

AAC

PIAC – RESA

19

Tipul evenimentului	Termenul de notificare/raportare ¹			Entitatea care face notificarea / raportarea scrisă	Formularul pe care se face notificarea / raportarea scrisă	Observații
	imediat	24 de ore	30 zile			
						facilitățile de navigație aeriană
Plasarea, în scopuri criminale, la bordul aeronavei, pe aerodrom și/sau în aeroport a articolelor interzise	X			Operatorul aeroportuar, operatorul aerian	Raportare pe formularul F2	
Utilizarea unei aeronave în exploatare în scopul cauzării decesului, a vătămarilor grave ale integrității corporale sau a pagubelor considerabile bunurilor și/sau mediului înconjurător	X			Operatorul aeroportuar, operatorul aerian/ pilotul comandant	Raportare pe formularul F2	
				FSNA	Notificare/ Raportare pe formularul F1 sau F2, după caz	
Comunicarea informațiilor false care pot pune în pericol siguranța unei aeronave aflate în zbor sau la sol, a pasagerilor, a echipajelor, a personalului la sol și/sau a persoanelor aflate pe aerodrom, în aeroport și/sau la locul amplasării (în incinta) unei instalații aeroportuare sau a unui serviciu al aviației civile	X			Operatorul aerian/ Pilotul comandant	Raportare pe formularul F2	
				Operatorul aeroportuar, FSNA	Notificare/ Raportare pe formularul F1 sau F2, după caz	
2. Evenimente care privesc securitatea aviației civile						
Amenințare cu bombă:	X	X	X	Operatorul aeroportuar,	Notificare pe formularul F1	

Tipul evenimentului	Termenul de notificare/raportare ¹			Entitatea care face notificarea / raportarea scrisă	Formularul pe care se face notificarea / raportarea scrisă	Observații
	imediat	24 de ore	30 zile			
Rezultatul evaluării conform Metodologiei de evaluare a nivelului de pericol și de management al riscurilor în domeniul securității aeronautice				operatorul aerian sau FSNA, după caz		
Descoperirea de arme de foc și muniție nedeclarate asupra pasagerilor sau în bagajele acestora ⁵		X		Operatorul aeroportuar, Poliția de Frontieră, operatorul aerian după caz	Notificare pe formularul F1	
Descoperirea de arme, altele decât cele de foc (articole interzise), asupra pasagerilor sau în bagajele acestora ⁶			X	Operatorul aeroportuar, Poliția de Frontieră, operatorul aerian după caz	Notificare pe formularul F1	
Descoperirea de explozibili, dispozitive explozibile improvizate, părți componente, precum și alte imitații ale acestora			X	Operatorul aeroportuar, Poliția de Frontieră, operatorul aerian după caz	Notificare pe formularul F1	
Acte comise de pasageri turbulenți (unruly passengers)		X		Operatorul aeroportuar, operatorul aerian după caz	Notificare pe formularul F1	
Accesul sau încercarea de pătrundere neautorizată a unei persoane în aeronavă sau în zonele cu acces		X		Operatorul aeroportuar, Poliția de Frontieră, operatorul aerian după caz	Notificare pe formularul F1	

	Raportarea evenimentelor de securitate aeronautică	AAC
		PIAC – RESA
		21

Tipul evenimentului	Termenul de notificare/raportare ¹			Entitatea care face notificarea / raportarea scrisă	Formularul pe care se face notificarea / raportarea scrisă	Observații
	imediat	24 de ore	30 zile			
restricționat ale aeroportului						
Orice eveniment de securitate aeronautică care captează interesul mass-media	X			Operatorul aeroportuar, operatorul aerian sau FSNA, după caz	Notificare pe formularul F1	
Descoperirea de colete, bagaje sau pachete abandonate în zonele aeroportuare, suspecte că conțin explozibili sau dispozitive explozibile			X	Operatorul aeroportuar, Poliția de Frontieră, operatorul aerian după caz	Notificare pe formularul F1	
Celelalte evenimente prevăzute în Anexa nr. 1 la PIAC-RESA			X	Poliția de Frontieră, Operatorul aeroportuar, operatorul aerian sau FSNA, după caz	Notificare pe formularul F1	

Note:

1 - În situația în care se consideră necesar, raportarea poate fi făcută în avans față de termenii prevăzuți în Tabel.

2 - Formularul F3 "Informare în cazul deturnării unei aeronave", prevăzut în anexa nr. 5 la prezentul PIAC.

3 - Formularul F2 "Raport cu privire la producerea unui act de intervenție ilicită", prevăzut în anexa nr. 4 la prezentul PIAC.

4 - Formularul F1 "Notificare privind producerea unui act de intervenție ilicită/eveniment care privește securitatea aviației civile", prevăzut în anexa nr. 3 la prezentul PIAC.

5 - Muniția descoperită în bagajul de mână, neînsoțită de arma de foc, se raportează lunar.

Nu se raportează:

- armele de foc descoperite în bagajul de cală, care nu pun în pericol siguranța aeronavei, cu condiția să fie inaccesibile pasagerilor pe timpul zborului sau al transferului la o altă aeronavă;
- muniția descoperită în bagajul de cală, neînsoțită de arma de foc.

6 - Armele descoperite în bagajele de cală și care nu sunt accesibile pasagerilor pe timpul zborului sau al transferului la o altă aeronavă nu se raportează.

Raportarea evenimentelor de securitate aeronautică

AAC

PIAC – RESA

22

Anexa 3

FORMULARUL F1

**NOTIFICARE
privind producerea unui act de intervenție ilicită / eveniment care privește securitatea
aviației civile**

Agentul aeronautic:	Telefon:
Data:	Ora:
Descrierea actului de intervenție ilicită/evenimentului:	
Acțiunile întreprinse:	
_____	_____
<i>(numele, prenumele și funcția)</i>	<i>semnătura</i>

**Anexa nr. 4
FORMULARUL F2****RAPORT
cu privire la producerea unui act de intervenție ilicită**

Nr. raportului: _____

Data raportului: _____

Tipul actului de intervenție ilicită

A. Informații generale

Unitatea de aviație civilă

Data producerii actului de intervenție ilicită

Ora producerii evenimentului (ora locală)

Durata evenimentului

B. Particularități ale actului de intervenție ilicită

1. Informații despre zbor

Data decolării (ziua/luna/anul) / /

Ora decolării (ora locală)

Numărul cursei

Tipul aeronavei

Operator

Numărul de pasageri

Numărul membrilor de echipaj

Agenți de securitate în zbor (dacă sunt)

Numărul agresorilor

Tipul cursei (regulată, charter etc.)

Aeroportul de decolare (numele/statul)

Aeroportul de destinație (numele/statul)

1. Aeronava

Statul de înmatriculare

Numărul de înmatriculare

Tipul aeronavei

Aeroportul unde a fost încărcat/încărcată (sau se presupune) în aeronavă dispozitivul/substanța de sabotaj

3. Clădiri ale aeroportului sau facilități afectate

.....

.....

C. Incidentul

1. Poziția aeronavei:

Pe sol

În zbor

2. Facilități de sol:

Pe aeroport

În afara aeroportului

3. Arme/dispozitive

	Descriere	Reale	False
Arma nr. 1	☐	☐
Arma nr. 2	☐	☐
Arma nr. 3	☐	☐
Arma nr. 4	☐	☐
Arma nr. 5	☐	☐
Explozivi	☐	☐
Substanțe incendiare	☐	☐
Altele (descrieți-le)	☐	☐

.....

4. Comunicații

4.1. Sursa amenințării:

Mesaj scris

Apel telefonic

Altele (specificați)

.....

4.2. Cine a primit amenințarea:

Echipajul

Echipajul de cabină

Personalul de sol al
companiei aeriene

Pasagerii

Raportarea evenimentelor de securitate aeronautică

AAC

PIAC – RESA

24

Alții (specificați)

4.3. S-au făcut cereri precise? (Dacă da, explicați) Da Nu
[] []

4.4. Cine a transmis cererile autorităților de la sol: Da Nu

Pilotul [] []

Agresorul [] []

Alții (specificați)

5. Măsuri întreprinse Da Nu

5.1. A fost întreprinsă vreo măsură pentru a stopa acțiunea agresorului/agresorilor? [] []

5.2. Dacă da, prin ce mijloace?

Negociere [] Forță [] Altele []

5.3. Rezultate:

Situația a fost rezolvată [] Situația nu a fost rezolvată []

Da Nu

5.4. Agresorul a pătruns în cabina de pilotaj? [] []

Dacă da, descrieți

Da Nu

5.5. Membrii echipajului erau în posesia unei liste de examinare

al aeronavei în situația primirii unei amenințări cu bombă? [] []

5.6. Membrii echipajului erau familiarizați cu pozițiile din

aeronavă care pot fi cel mai puțin afectate în situația exploziei

unei bombe la bord? [] []

5.7. Agresorul avea:

Cunoștințe tehnice despre operarea aeronavelor? [] []

Cunoștințe despre construcția aeronavei? [] []

Cunoștințe despre aeroporturi sau facilitățile de navigație? [] []

Dacă da, explicați

6. Schimbarea rutei aeronavei (se completează doar în situația în care aeronava a fost redirecționată spre un alt aeroport)

6.1. Lista aeroporturilor, în ordine cronologică

Aeroportul	Statul	Data și ora aterizării	Data și ora decolării	S-a permis aterizarea	
				Da	Nu

Da Nu

a) [] []

b) [] []

c) [] []

d) [] []

e) [] []

6.2. A fost suficient combustibil pentru ca aeronava să ajungă pe aeroporturile spre care a fost redirecționată? Completați mai jos.

Da Nu

a) [] []

b) [] []

c) [] []

d) [] []

e) [] []

Dacă da, descrieți

6.3. Au avut membrii echipajului hărțile de navigație pentru fiecare destinație?: Completați mai jos.

Da Nu

a) [] []

b) [] []

c) [] []

d) [] []

e) [] []

Dacă da, descrieți

6.4. Au fost eliberați pasageri la vreunul dintre aeroporturi? Completați în ordine cronologică.

Aeroportul	Da	Nu
a)	☐	☐
b)	☐	☐
c)	☐	☐
d)	☐	☐
e)	☐	☐

Dacă da, descrieți

6.5. Au fost luate măsuri la vreunul dintre aeroporturi pentru a opri actul de intervenție ilicită? Completați mai jos.

Aeroportul	Da	Nu
a)	☐	☐
b)	☐	☐
c)	☐	☐
d)	☐	☐
e)	☐	☐

Dacă da, descrieți

6.6. S-au efectuat lucrări de întreținere la vreunul dintre aeroporturi? Completați mai jos.

Aeroportul	Da	Nu
a)	☐	☐
b)	☐	☐
c)	☐	☐
d)	☐	☐
e)	☐	☐

Dacă da, descrieți

D. Atacatorul (Se vor folosi mai multe formulare dacă sunt mai mult de 3 atacatori.)

Numărul atacatorilor

1. Numele Sexul
Poreclă
Data nașterii Locul nașterii Naționalitatea
Aeroportul unde s-a îmbarcat
Prin ce mijloace a reușit atacatorul să pătrundă în aeronavă/facilități aeroportuare?
.....
.....
.....

2. Numele Sexul
Poreclă
Data nașterii Locul nașterii Naționalitatea
Aeroportul unde s-a îmbarcat
Prin ce mijloace a reușit atacatorul să pătrundă în aeronavă/facilități aeroportuare?
.....
.....
.....

2. Numele Sexul
Poreclă
Data nașterii Locul nașterii Naționalitatea
Aeroportul unde s-a îmbarcat
Prin ce mijloace a reușit atacatorul să pătrundă în aeronavă/facilități aeroportuare?
.....
.....
.....

E. Sfârșitul evenimentului

1. Poziția negociatorului (precizați dacă negociatorul a putut lua decizii sau a fost doar intermediar)

.....

2. Aeroportul/aeronava

Numărul persoanelor afectate:

	Decedați	Răniți
Membrii echipajului
Pasageri
Atacatori
Alții

3. Circumstanțele în care au survenit decese sau răniți

4. Pagube produse aeronavei/facilităților aeroportuare (scurtă descriere ce va include și costul pagubelor produse, întâzieri produse zborurilor)

5. Informații suplimentare referitoare la încălcarea procedurilor de securitate pe perioada acestui eveniment

F. Informații referitoare la acțiunile întreprinse pentru eliberarea pasagerilor și a membrilor echipajului, precum și pentru recuperarea aeronavei, dacă este cazul

1. Măsurile întreprinse pentru eliberarea pasagerilor și membrilor echipajului

2. Măsurile întreprinse pentru ca pasagerii și membrii echipajului să își continue călătoria cât mai repede posibil

3. Măsurile întreprinse pentru punerea în posesia celor de drept, cât mai repede posibil, a aeronavei și a transporturilor de marfă

G. Informații referitoare la acțiunile întreprinse împotriva atacatorilor

1. Acțiunile întreprinse de autoritățile competente pentru a reține pe atacatori

2. Măsurile luate pentru extrădarea și predarea cazului autorităților competente pentru judecarea atacatorilor; rezultatele unor astfel de măsuri, dacă este cazul (dacă nu, precizați rezultatele acestor măsuri, separat, cât mai repede posibil)

H. Alte informații relevante

.....
(numele și prenumele)

.....
(funcția)

.....
(departamentul)

**Anexa nr. 5
FORMULARUL F3**

**INFORMARE ÎN CAZUL DETURNĂRII UNEI AERONAVE
AFTN/AMHS MESSAGE IN CASE OF HIJACKING**

1. a) Hijacked aircraft entering/leaving	FIR/UIR	
b) Aircraft hijacked within	FIR/UIR	
c) Aircraft hijacked at	Airport	
d) Hijacked aircraft has landed/taken off from	Airport	
2. Position of the aircraft	Time	Flight level
3. Call sign	Type	Nationality
4. Number of persons on board		
5. Aerodrome of departure	Possible destination	
6. Other information		

**Anexa nr. 6
FORMULARUL F4****INFORMARE ÎN CAZUL AMENINȚĂRII PRIVIND PLASAREA UNUI DISPOZITIV EXPLOZIV
LA BORDUL UNEI AERONAVE
AFTN/AMHS MESSAGE IN CASE OF BOMB WARNING ON BOARD**

1. a) Aircraft entering/leaving	FIR/UIR	
b) Aircraft within	FIR/UIR	
c) Aircraft at	Airport	
d) Aircraft has landed/taken off from	Airport	
2. Position of the aircraft	Time	Flight level
3. Call sign	Type	Nationality
4. Number of persons on board		
5. Aerodrome of departure	Possible destination	
6. Other information		